

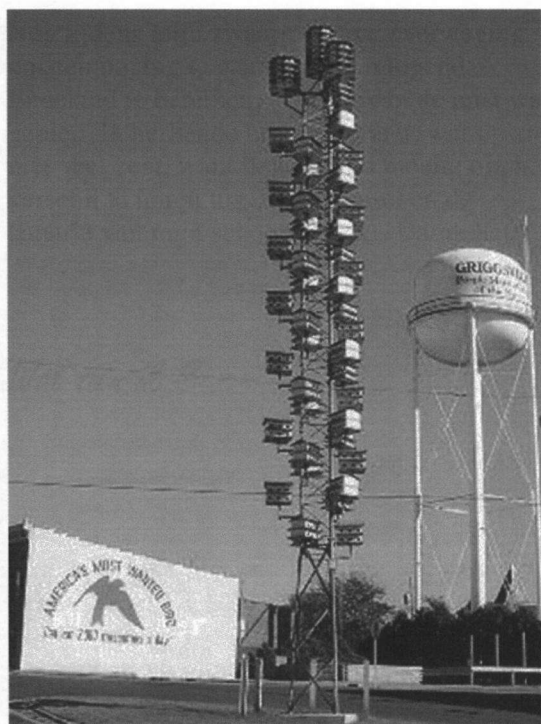
Purperzwaluwen en zwaluwflats

Sinds vijf jaar worden in Nederland zwaluwtillen voor huiszwaluwen aangeboden. Het rendement aan broedparen dat van zo'n til gebruikt wordt is zeer laag. Van de ruim tachtig geplaatste tillen is nog geen tien procent bewoond.

Hoe anders is de situatie aan de overzijde van de Atlantische Oceaan bij daar gebouwde 'woningen' voor purperzwaluwen.

Dick A. Jonkers

Wijdverbreid broeden in Noord-Amerika van Canada tot Mexico purperzwaluwen. De naam is verwarrend, want de mannetjes zijn bijna geheel staalblauw. De vrouwtjes zijn dof, met een roetkleurig voorhoofd, grijze nek en grijsachtige onderzijde. Het zijn grote, vrij luidruchtige zwaluwen die graag kolonieachtig broeden rond menselijke bewoning, net als bij ons de huiszwaluwen. In de oostelijke en centrale staten van de USA neemt het aantal broedparen toe, maar in het midden van het continent is er een afname vastgesteld.

In de staat Illinois in Pike County ligt het stadje Griggsville dat zich afficheert als de hoofdstad van het land voor purperzwaluwen. Minstens een dozijn andere plaatsen beweert hetzelfde over hun staat. Canada claimt dit in de provincie Manitoba voor vier gemeenten. Griggsville suggereert dat hier de victorie begonnen is met het aanbieden van

zwaluwenflats voor purperzwaluwen. Hier was deze soort voor het midden van de vorige eeuw nog bedreigd, maar nam daarna toe na het aanbieden van kunstmatige nestgelegenheden.

Deze plaats ligt in de buurt van de rivieren Illinois en Mississippi en van hieruit kunnen in de benauwde zomermaanden horden insecten de bevolking terroriseren. Gelukkig leven hier ook grote aantallen purperzwaluwen *Progne subis* die er korte metten mee maken. Er worden cijfers genoemd van 2000 insecten die dagelijks door één purperzwaluw geconsumeerd zouden worden. Een dergelijk gegeven spreekt aan en zou een stimulans geweest kunnen zijn voor het aanbieden van zwaluwenflats.

Op bijna elke straathoek lijken palen te staan waaraan een veelvoud is gemonteerd van vogelwoningen. Dichtbij het centrum van de stad, steekt een op vele kilometers afstand zichtbare mast de lucht in. Het is een soort torenflat met 562 'appartementen'. Deze in 1962 gebouwde zwaluwtoren is 23 meter hoog. Hij is indertijd gebouwd door ene J.L. Wade een natuurliefhebber en voormalig antennefabrikant, waarvan zijn bedrijf zich onder de mast bevond. Wade's bedrijf heet nu Nature House Inc. Het biedt een verscheidenheid aan architectonische oplossingen om purperzwaluwen tot nestelen te verleiden. Het oorspronkelijke goed bedoelde initiatief van hulp bieden is nu doorgeschoten.

Eigenaren met vogelappartementen kunnen een vlag hijsen wanneer er in wordt gebroed. Het bedrijf bevordert het toerisme in de plaats en zet Griggsville op de kaart. De verkoop van T-shirts en hoeden viert hoogtij bij de propaganda voor de purperzwaluw. En passant wordt dit alles ook nog naar buiten gebracht als bevorderen van een unieke vorm van ongediertebestrijding, een oplossing voor het hele land.